

Розділ II

ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ДОРΟΣЛИХ

УДК: 378.147.091.33-027.22:373.2.011.3-51

DOI: [https://doi.org/10.35387/od.1\(17\).2020.40-48](https://doi.org/10.35387/od.1(17).2020.40-48)

Котелянець Юлія Сергіївна – старший викладач кафедри методик дошкільної та початкової освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3932-1824>

E-mail: youliana15@i.ua

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. Оглядову публікацію присвячено аналізу проблеми підготовка майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку. Конкретизовано понятійно-термінологічний апарат дослідження. Здійснено аналіз навчального плану спеціальності 012 – «Дошкільна освіта». Встановлено, що забезпечення міждисциплінарних зв'язків між дисциплінами різних циклів у процесі підготовки майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення у дітей дошкільного віку дозволяє сформувати у майбутніх вихователів уміння інтегрувати знання з дисциплін. Інтеграція може допомогти в розв'язанні різноманітних педагогічних ситуацій та завдань, забезпечити мобільність і гнучкість використання знань, умінь і навичок з креативно-мовленнєвого розвитку дошкільників під час педагогічної практики. Підтверджено, що готовність майбутніх вихователів ЗДО до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку є результатом професійно-мовленнєвої підготовки у педагогічному ЗВО, який забезпечує сформованість особистісних якостей у майбутніх вихователів, професійно-спрямованих і креативно-мовленнєвих знань, умінь і навичок, що дозволяють їм проєктувати та організовувати ефективну креативно-мовленнєву діяльність з дітьми дошкільного віку. Встановлено, що підготовка майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку буде ефективною якщо реалізувати наступні педагогічні умови: забезпечення інтеграції у підготовці майбутніх вихователів ЗДО до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку; створення креативно-спрямованого мовленнєвого середовища ЗВО в процесі професійної підготовки майбутніх вихователів. Виявлено, що для ефективної підготовки майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення дошкільнят необхідно створити креативно-спрямоване мовленнєве середовище, а також забезпечити комплекс спеціально організованих і цілеспрямованих заходів, педагогічних впливів, змін традиційного перебігу освітньо-

виховного процесу.

Ключові слова: підготовка майбутніх вихователів, креативне мовлення, діти дошкільного віку.

Kotelianets Iulia – a head teacher of the chair of pre-school and primary school methodology Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3932-1824>

E-mail: youliana15@i.ua

PREPARATION OF FUTURE TEACHERS FOR THE DEVELOPMENT OF PRESCHOOL CHILDREN'S CREATIVE SPEECH

Abstract. *The publication is devoted to the analysis of the problem of future pre-school teachers preparation for the development of preschool children's creative speech. The conceptual and terminological apparatus of the research is concretized. The analysis of the curriculum of the specialty 012 – «Preschool education» was carried out. It has been established that in order to ensure interdisciplinary connections among disciplines of different cycles in the process of future pre-school teachers' preparation for the development of preschool children's creative speech, it is possible to form future teachers' ability to integrate knowledge from different disciplines. Integration can help to solve a variety of pedagogical situations and tasks, provide mobility and flexibility in the usage of knowledge, skills and abilities for the development of preschoolers' creative speech during the pedagogical practice. It is confirmed that the readiness of future pre-school teachers to develop preschool children's creative speech is the result of professional speech training in pedagogical free speech, which provides the formation of future teachers' personal qualities, professionally oriented and creative speech knowledge, skills and abilities that allow them to project and organize effective creative speech activities with preschool children. It is established that the preparation of future teachers for the development of preschool children's creative speech will be effective if the following pedagogical conditions are implemented: ensuring integration in the process of future teachers' preparation for the development of preschool children's creative speech; creation of a creatively-oriented speech environment of the kindergarten in the process of future teacher's training. It is revealed that for effective preparation of future pre-school teachers for the development of preschool children's creative speech it is necessary to make a creative-oriented speech environment and also provide a set of specially organized and targeted activities, pedagogical influences, changes in the traditional educational process, to direct students' creative and speech activity.*

Key words: *training of future pre-school teachers, creative speech, preschool children.*

Постановка проблеми, її актуальність. В Україні відбувається процес реформування й модернізації системи вищої освіти. Про

необхідність оновлення мовної освіти в усіх освітніх закладах наголошено в Національній стратегії розвитку освіти в Україні (Танько, 2004). Згідно цього документу до 2021 року всі учасники освітнього процесу мають оволодіти державною мовою. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (2019 р.) визначає українську мову єдиною державною мовою в Україні і наголошує на необхідності володіння державною мовою та застосовування її під час виконання службових обов'язків педагогічними та науково-педагогічними працівниками (Танько, 2004).

Дитина дошкільного віку постійно сприймає значну кількість інформації, яку вона не встигає засвоїти й не завжди може зрозуміти. Майже щодня, починаючи з раннього віку діти користуються електронними носіями інформації, що гальмує розвиток мовлення дошкільників. В зв'язку з цим завдання сучасного ЗВО підготувати майбутніх вихователів, які зможуть працювати з дошкільниками, враховуючи рівень розвитку їх мовленнєвого розвитку. Під час навчання здобувачі освіти мають оволодіти методами й прийомами активізації мовлення дітей та навчитися активізувати креативне мовлення дітей (Танько, 2004).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підготовка майбутніх вихователів до навчання дітей рідної мови досліджувалася багатьма вченими. Зокрема А. Богуш, В. Бенера, Л. Плетеницька досліджували підготовку майбутніх вихователів до навчання дітей дошкільного віку рідної мови. О. Амацьєва, Т. Маркотенко, Ю. Руденко вивчали розвиток виразного мовлення у майбутніх вихователів. О. Артемова, Л. Березовська, А. Богуш, О. Подолянчук, А. Шибицька та ін. Теоретико-методологічні засади підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти досліджували В. Андрющенко, Л. Артемова, А. Богуш, В. Кузь, Л. Зданевич, І. Підласий, Т. Піроженко та ін. Творчу особистість дошкільників досліджували Н. Гавриш, С. Гаврилюк, Л. Іщенко, Т. Лісовська, О. Листопад, В. Любіва та ін. В зв'язку з постійними змінами щодо вимог випускників ЗВО, проблема підготовки майбутніх вихователів залишається актуальною.

Мета статті – проаналізувати педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Головним завданням сучасної вищої освіти є підготовка фахівця, який буде здатний працювати в змінних умовах, зможе вирішувати професійні завдання, буде здатний займатися самоосвітою та саморозвитком. У Законі України про «Вищу освіту» вказано, що заклади вищої освіти «повинні створити всі передумови для набуття студентами – майбутніми фахівцями фундаментальних і спеціальних знань, розвитку їхніх здатностей до самоосвіти в контексті суспільних перетворень, кількість і якість яких постійно зростають».

Під час навчання в ЗВО майбутні вихователі мають перш за все розвинути власну методичну культуру, яка полягає у правильному способі організації професійної діяльності. Теоретико-методичні засади

професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до розвитку соціальних умінь і навичок у дітей дошкільного віку досліджувала Т. Лесіна (2018). В її працях визначено й обґрунтовано педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до розвитку соціальних умінь і навичок у дітей передшкільного віку (Лесіна, 2018, с. 91), які виявилися ефективними, а саме: усвідомлення майбутніми вихователями на рівні переконань соціально-педагогічної значущості розвитку в дітей дошкільного віку соціальних умінь і навичок; забезпечення позитивного спілкування у підсистемах «майбутній вихователь-дитина-батьки», «студент-студент», «викладач-майбутній фахівець»; спрямування практико зорієнтованої освітньо-професійної діяльності студентів на соціальне партнерство із фахівцями-соціологами ЗДО та батьками вихованців (Лесіна, 2018, с. 91).

Естетичне виховання майбутніх вихователів є одним з важливих компонентів професійної підготовки та становлення професійної майстерності майбутніх педагогів. Це питання висвітлено в наукових дослідженнях Т. Танько та Р. Савченко.

А. Богуш було започатковано такий науковий напрям дошкільної освіти, як «українська дошкільна лінгводидактика, одним із векторів якої є підготовка майбутніх вихователів до розвитку мовлення дітей (як рідної, так і державної), формування у них професійно-мовленнєвої готовності до розвитку мовлення дітей» (Богуш, 2004). Підготовка студентів до навчання дітей рідної мови реалізується у процесі вивчення дисциплін лінгвістичного і фахового циклів (Богуш, 2004). Результатом професійної підготовки майбутніх вихователів науковець вважає сформованість у студентів комунікативної компетенції, що передбачає вміння спілкуватись з дітьми на етапі дошкільного дитинства (Богуш, 2004). Ученою було досліджено й схарактеризовано комунікативно-мовленнєвий супровід підготовки майбутніх вихователів ЗДО, який визначено як багатокомпонентне поняття, яке обіймає взаємопов'язаний цикл психолого-педагогічних, мовознавчих та фахових методичних дисциплін, спрямованих на розвиток і формування професійного українського мовлення майбутніх фахівців і вихователів з урахуванням мовної специфіки регіону та мовленнєвого середовища ЗДО (Богуш, 2004).

Серед ефективних педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до розвитку креативного мовлення дошкільнят Т. Котик виокремила такі: професійна орієнтація освітнього матеріалу дисциплін лінгвістичного циклу на роботу з дошкільниками; об'єднання дисциплін лінгвістичного та лінгводидактичного циклів на основі міжпредметних зв'язків; посилення комунікативної спрямованості лінгвістичних і лінгводидактичних дисциплін; введення спецпрактикуму з методики навчання дітей української мови та дослідно-експериментальну роботу в педагогічну практику (Котик, 1994, с. 13). Визначені педагогічні умови дозволять забезпечити практичну спрямованість майбутнього педагога та сприяють формуванню мовленнєвих умінь спілкуватися державною мовою в багатомовному середовищі.

Як випливає з дослідження Т. Маркотенко, засобом увиразнення мовлення майбутніх вихователів виступають фразеологічні звороти, які емоційно збагачують та увиразнюють мовлення вихователів (Маркотенко, 2011, с. 14). Авторка розуміє феномен «увиразнення мовлення майбутніх вихователів», як процес кількісного та якісного збагачення словнича широкою палітрою образних засобів, фразеологізмів, прислів'їв і приказок, що забезпечують мовленнєве самовираження особистості, допомагають найточніше, найяскравіше висловити власні думки, почуття, стани» (Маркотенко, 2011, с. 14). На думку науковця, в освітньо-виховний процес ЗВО доцільним є впровадження такої педагогічної умови, як занурення студентів в історико-культурний аналіз народних звичаїв, обрядів, норм поведінки, віддзеркалених у фразеології; цілеспрямоване послідовне впровадження в освітній процес ЗВО системи когнітивно-розвивальних вправ фразеологічного змісту; забезпечення міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків фахових дисциплін мовознавчого, літературознавчого й педагогічного циклів (Маркотенко, 2011, с. 15).

За Н. Гавриш, мовленнєво-творча діяльність в умовах навчання відбувається здебільшого за ініціативою педагога, зорієнтована на кінцевий результат, передбачає обов'язкове слідування літературно-мовним нормам, багатоваріантність творчого рішення; логіка занять передбачає послідовність етапів творчого процесу (Гавриш, 2001, с. 196). В той же час, ініціативна словесна творчість, за твердженням авторки, завжди відбувається за ініціативою дитини, зорієнтована на процес творчості, передбачає одномоментну імпровізацію, відсутність окремих етапів творчого процесу (Гавриш, 2001, с. 196). Дослідниця виділяє такі особливості мовленнєво-творчої діяльності дітей дошкільного віку: імпровізаційна діяльність дітей, що визначається авторкою як процес створення художнього твору в момент його виконання без попередньої підготовки; фантазія на задану тему (Гавриш, 2001, с. 87); невідповідність твору, який склала дитина літературним і мовним нормам (Гавриш, 2001, с. 88); скорочування дитиною чи виключення окремих етапів творчого процесу (Гавриш, 2001, с. 89); образність мовлення, тобто «сприйняття дитиною і усвідомлення літературних і мовних образів» (Гавриш, 2001, с. 83); щиросердність, відвертість творчих поривань (Гавриш, 2001, с. 81).

Зазначимо, що креативне мовлення – це набута властивість особистості, її здатність до створення оригінальних мовних текстів (розповідей, віршів, казок, сюжетів тощо), на підставі набутого досвіду; передача в мовленні власних творчих задумів засобами художнього слова (експресивна лексика, переносні значення слів, синоніми, фразеологізми, прислів'я, приказки тощо); здатність до імпровізації у процесі креативномовленнєвої діяльності (Рогачко-Островська, 2020).

Зазначимо, що готовність майбутніх вихователів ЗДО до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку являє собою результат професійно-мовленнєвої підготовки у педагогічному ЗВО, який забезпечує сформованість особистісних якостей у майбутніх вихователів, професійно-спрямованих і креативно-мовленнєвих знань, умінь і навичок, що

дозволяють їм проєктувати та організовувати ефективну креативно-мовленнєву діяльність з дітьми передшкільного віку (Рогачко-Островська, 2020). Підготовка майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку буде ефективною (Рогачко-Островська, 2020), якщо реалізувати наступні педагогічні умови:

- забезпечення інтеграції у підготовці майбутніх вихователів ЗДО до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку;
- створення креативно-спрямованого мовленнєвого середовища ЗВО в процесі професійної підготовки майбутніх вихователів (Рогачко-Островська, 2020).

Важливого значення набувають обґрунтовані І. Павловим психологічні основи міждисциплінарних зв'язків. Водночас Л. Виготський стверджував, що «будь-який новий ступінь у розвитку спирається на узагальнення попередніх шаблів. Новий ступінь узагальнення виникає не інакше, як на основі попереднього». Як свідчать результати наукових досліджень, необхідність міждисциплінарних зв'язків диктується законами вищої нервової діяльності та закладена в самій природі мислення.

За Г. Селевком, міждисциплінарні зв'язки доцільно тлумачити як «взаємоузгодженість освітніх програм, що зумовлена змістом наук і дидактичними цілями». А. Богуш, Н. Кавиліна та О. Попова вважають інтеграцію найвищим ступенем втілення міжпредметних зв'язків. Методисти тренінгу для педагогів І. Большакова та М. Пристінська означають інтеграцію як «об'єднання в єдине ціле раніше розрізнених частин та елементів системи на основі їх взаємозалежності і взаємодоповнюваності»; доктор педагогічних наук І. Козловська – як «процес і результат створення нерозривно зв'язаного, єдиного».

Використовуючи результати досліджень американського педагога Дж. Гіббоне та українських вчених Н. Овчаренко, І. Артьомова, І. Козловської та ін., визначимо основні характеристики інтеграції: інтеграція як синергетичний процес взаємодії, взаємовпливу, взаємопроникнення деяких частин з метою утворення цілісності, єдиної системи, причому утворена цілісність є більшою, ніж сума її частин; інтеграція як діяльність з вироблення спільного, для низки наук, підходу до вивчення, теоретичного опису й пояснення реальних явищ, процесів і об'єктів; інтеграція як результат інтеграційного процесу, тобто утворена зв'язана єдність; інтеграція як стан цілісної системи, як лояльність стосовно нових об'єктів процесу.

Проаналізуємо дисципліни, які передбачені навчальним планом спеціальності 012 – «Дошкільна освіта». Знання про розвиток особистості дошкільника майбутні педагоги набувають у процесі вивчення дисциплін психологічного циклу. Майбутні вихователі оволодівають методами й прийоми розвитку і навчання дітей у процесі вивчення фахових методик. Майбутні вихователі повинні мати знання з дисциплін психологічного («Психологія дитяча») та методичного спрямування («Дошкільна лінгводидактика», «Культура мовлення та виразне читання», «Художня праця та образотворча діяльність з методикою», «Теорія і методика

фізичного виховання», «Методика ознайомлення дошкільників з докільям та основи екології»). Узгоджуючи зміст дисциплін можна підвищити рівень підготовки майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку. В робочих освітніх програмах дисциплін, які пов'язані з професійно-мовленнєвою підготовкою майбутніх вихователів, за якими навчаються студенти спеціальності 012 «Дошкільна освіта», наявна програма «Дошкільна лінгводидактика», в якій розглянуто методику розвитку мовлення дітей у різних видах діяльності (театрально-мовленнєвій, театрально-ігровій, образотворчо-мовленнєвій, музично-мовленнєвій тощо). У програмі для студентів позиціоновано зміст і характеристику словесної творчості та мовленнєвої творчості дітей (Рогачко-Островська, 2020).

Забезпечення міждисциплінарних зав'язків між дисциплінами різних циклів у процесі підготовки майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення у дітей дошкільного віку дозволяє сформуванню у майбутніх вихователів умінь інтегрувати знання з дисциплін. Інтеграція може допомогти в розв'язанні різноманітних педагогічних ситуацій та завдань, може забезпечити мобільність і гнучкість використання знань, умінь і навичок з креативно-мовленнєвого розвитку дошкільників під час педагогічної практики (Рогачко-Островська, 2020).

Наступною умовою є створення креативно- мовленнєвого середовища в процесі професійної підготовки майбутніх вихователів. З філософської точки зору, середовище – це довколишній світ; «умови, які є сприятливими для існування чи породження чого-небудь»; «оточення, сукупність природних умов, за яких протікає діяльність людського суспільства». Поняття «мовленнєве середовище» було визначено А. Богуш. На її думку мовленнєве середовище – сукупність сімейних, побутових, соціально-педагогічних неорганізованих і цілеспрямованих умов у системах «дорослий (батьки, родичі, вихователь) – дитина», «дитина-дорослий», «дитина-дитина» (Богуш, 2004). А. Богуш також визначила поняття «розвивальне мовленнєве середовище», яке визначає як потенційні можливості позитивного впливу різноманітних чинників на мовленнєвий розвиток дитини і формування її мовленнєвої компетенції (Богуш, 2004). Здобувачі вищої освіти у ЗВО навчаються переважно в організованому професійно-спрямованому середовищі (Рогачко-Островська, 2020).

Як свідчить аналіз джерел (Рогачко-Островська, 2020), для підготовки майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення дітей дошкільного віку необхідно створити креативно-спрямоване мовленнєве середовище, що уособлює комплекс спеціально організованих і цілеспрямованих заходів, педагогічних впливів, змін традиційного перебігу освітньо-виховного процесу, які спонукають студентів до професійно спрямованої креативно-мовленнєвої діяльності та розвитку в них креативного мовлення

Висновки і перспективи подальших досліджень. Креативне мовлення дошкільників залежить від професійної підготовки майбутніх

вихователів, в процесі підготовки яких необхідно забезпечити інтеграцію дисциплін з різних навчальних циклів, а також створити в закладі вищої освіти креативне мовне середовище. Подальші перспективи дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх вихователів до розвитку креативного мовлення вбачаємо у дослідженні форм та методів розвитку креативного мовлення майбутніх вихователів в умовах дистанційної освіти.

Список використаних джерел

- Богуш, А. М. (2004). Проблема мовної особистості педагога в педагогічній науці. *Наука і освіта*. 1. С. 77-79.
- Гавриш, Н. В. (2001). *Розвиток мовленнєвотворчої діяльності в дошкільному дитинстві*. Монографія. Донецьк, 218 с.
- Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.help/law/1556-VII>.
- Костюк, Г. С. (1988). *Избранные психологические труды*. М.: Педагогика, 304.
- Котик, Т. М. (1994). *Методика підготовки студентів до навчання дошкільників української мови*: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 – методика викладання (українська мова). Одеса, 19.
- Лесіна, Т. М. (2018). *Теоретико-методичні засади професійної підготовки майбутніх вихователів до розвитку соціальних умінь і навичок у дітей передшкільного віку* [монографія]. Ізмаїл.
- Маркотенко, Т. С. (2011). *Увирознення мовлення майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів соціально-обрядовими фразеологізмами*: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.02.
- Міждисциплінарні зв'язки. URL: <http://krirpo.ru/anketa/vistavka.htm?id=149>.
- Рогачко-Островська, М. С. (2020). Креативне мовлення майбутніх вихователів. *Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі: м-ли VI міжнародної науково-практичної конференції* (Харбін-Одеса). 219–222.

References (translated and transliterated)

- Bogush, A. M. (2004). Problema movnoyi osobistosti pedagoga v pedagogichnij nauksi [The problem of language personality of a teacher in pedagogical science. *Science and education*]. 1. 77–79 [in Ukrainian].
- Gavrish, N. W. (2001). Rozvitok movlennyevotvorchoyi diyalnosti v doshkil'nomu ditinstvi [Development of speech activity in preschool childhood]. Monograph. Donetsk, 218 [in Ukrainian].
- Zakon Ukrayini «Pro vishhu osvitu» [Law of Ukraine «On Higher Education»]. URL: <https://zakon.help/law/1556-VII>. [in Ukrainian]
- Kostyuk, G.S. (1988). Izbrannye psikhologicheskie trudy. [Selected psychological works]. M.: Pedagogy, 304 [in Russian].
- Kotik, T.M. (1994). *Metodika pidgotovki studentiv do navchannya doshkil'nikiv ukrayins'koyi movi* [Methods of preparing students for teaching preschoolers t Ukrainian language]: author. dis. for science. degree of Cand. ped. Science. special. 13.00.02 – teaching methods (Ukrainian language). Odessa, 19 [in Ukrainian].
- Lesina, T.M. (2018). *Teoretiko-metodichni zasadi profesijnoyi pidgotovki majbutnikh vikhovateliv do rozvitku soczialnikh umin' i navichok u ditej*

- peredshkilnogo viku [Theoretical and methodological principles of professional training of future educators for the development of social skills in preschool children's [monograph]]. Ishmael. 352 [in Ukrainian].
- Markotenko, T.S. (2011). *Uvirazhennya movlennya majbutnikh vikhovateliv doshkil'nikh navchalnikh zakladiv soczialno-obryadovimi frazeologizmami* [Speech expressiveness of future preschool teachers educational institutions by social-ritual phraseology]: author's ref. dis. ... Cand. ped. Science Special 13.00.02. 20 [in Ukrainian].
- Mizhdisciplinarni zvyazki. [Interdisciplinary connections]. URL: <http://kripo.ru/anketa/vistavka.htm?id=149> [in Ukrainian]
- Rogachko-Ostrovskaya, M.S. (2020). *Kreativne movlennya majbutnikh vikhovateliv*. [Creative speech of future educators]. *Actual problems of philology and professional training of specialists in the multicultural space: m-li GI international scientific-practical conference (Harbin-Odessa)*. 219–222 [in Ukrainian].

УДК: 37.091.12.011-051(377.6)+005.336.2+005.963

DOI: [https://doi.org/10.35387/od.1\(17\).2020.48-59](https://doi.org/10.35387/od.1(17).2020.48-59)

Ликтей Людмила Миколаївна – аспірант Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-7348-4286>

E-mail: L.liktej@ukr.net

ПРИНЦИПИ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ РОЗВИТКУ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ

Анотація. В оглядовій статті проаналізовано принципи розвитку методичної компетентності викладачів гуманітарних дисциплін. На основі аналізу психолого-педагогічних досліджень акцентовано увагу на важливості означеного поняття «принципи», зокрема на їх зміст, засоби й прийоми застосування в навчально-методичній роботі та освітній діяльності викладачів педагогічних коледжів. Визначено роль і розкрито сутність принципів розвитку методичної компетентності викладачів гуманітарних дисциплін, оскільки є впевненість у тому, що вони виконують регулятивну функцію з огляду на моделювання та теоретично-практичного застосування. Обґрунтовано необхідність безперервного розвитку методичної компетентності викладачів, зокрема наукової, методичної та методологічної її основ. Зроблено висновки щодо ефективності удосконалення методичної компетентності, яка базується на мотиваційних переконаннях, особистісному усвідомленні значущості обраної професії, бажанні самовдосконалення та самореалізації професійного та методичного досвіду саме через принципи. Висвітлено професійно важливі та першочергові якості викладачів для належного провадження освітнього процесу. Обґрунтовано доцільність здійснення